

PLA D'ACOLLIDA D'ALUMNES

NOUINGUTS

Vedruna Manresa

INDEX

1. PRESENTACIÓ

2. PLA D'ACOLLIDA AL CENTRE VEDRUNA MANRESA

A. ACTUACIONS DE L'EQUIP DIRECTIU

B. ACTUACIONS DEL TUTOR/A

C. ACTUACIONS DEL CICLE I EQUIP DOCENT

D. ACTUACIONS DE L'EQUIP PSICOPEDAGÒGIC

3. ALUMNAT NOUINGUT QUE DESCONEIX EL CATALÀ I EL CASTELLÀ.

4. L'AVAUACIÓ DE L'ALUMNAT NOUINGUT.

5. PAUTES D'ORIENTACIÓ PER A L' IMMERSIÓ D'UN ALUMNE/A NOU A L'AULA.

6. DOCUMENTS.

1. PRESENTACIÓ

Un pla d'acollida és un conjunt d'actuacions que un centre educatiu posa en marxa per a facilitar l'adaptació de l'alumnat que s'incorpora de nou al centre.

L'alumne nouvingut pot provenir de diferents àmbits:

- * altres països
- * adopcions
- * alumnat que prové de situacions socials, familiars i emocionals complicades
- * alumnat que s'incorpora tardanament per canvi de domicili

Principis a tenir en compte:

- El pla d'acollida s'elaborarà a partir del marc que queda reflectit al PEC.
- Cal informar a les famílies nouvingudes del funcionament i l'organització de la institució escolar.
- S'ha de tenir present si l'alumnat ha tingut una escolarització prèvia i continuada.
- També s'ha de tenir present que les pautes culturals poden ser molt diferents a les de l'escola.
- Aquest alumnat pot estar al principi molt desorientat i hem de ser conscients de l'esforç personal i intel·lectual que representa per a ell les nostres demandes.
- Els mestres han de treballar de forma global, tenint present actituds favorables com ara: sensibilitat, empatia, respecte i coneixements bàsics d'altres cultures i/o situacions socials.
- S'afavorirà el procés d'adaptació si amb antelació s'organitzen els recursos humans i materials necessaris.

Objectius:

- Assegurar un bon acolliment a l'aula i al centre.
- Aconseguir l'adaptació i integració al grup.
- Preveure, potenciar i programar situacions en les quals la interrelació amb els companys siguin constants.
- Assegurar el coneixement i l'adquisició progressiva d'hàbits i normes de funcionament escolar.
- Ensenyar la llengua vehicular de l'entorn immediat en el que es troba l'alumne/a nouvingut, en cas que no la parli.

2. PLA D'ACOLLIDA AL CENTRE VEDRUNA MANRESA

A. ACTUACIONS DE L'EQUIP DIRECTIU

1. Primer contacte amb les famílies

El primer contacte amb la família el farà algun membre de l'equip directiu. Aquest serà acollidor i es recolliran les dades que la família i/o tutors ens comuniquin.

La primera informació que es donarà serà bàsica i entenedora, creant un clima d'ajuda i col·laboració.

Caldrà assegurar que l'intercanvi de dades i informacions serà confidencial.

Si es dóna el cas de desconeixement de l'idioma establirem contacte amb algun traductor de les associacions proposades pel Departament d'Ensenyament.

2. Entrevista inicial

Aquest moment ja serà més formal que l'anterior. Intentarem que el nen/a sigui present (si la situació i la informació a transmetre així ho permet), i en acabar visitarem tots plegats les instal·lacions del centre per tal que l'alumne tingui un primer contacte, amb el centre acompanyat per algun membre de l'equip directiu o persona en qui delegui, i amb els familiars i/o tutors.

Els objectius d'aquesta primera entrevista seran:

- Recollir informació sobre el nen/a i de la família: dades personals, procedència, llengua familiar, escolarització prèvia, components familiars, residència, situació i seguiment escolar, aspectes socials i culturals,...

Aquesta informació es recollirà en el document 1 i es guardarà a l'arxiu de l'alumne/a

- Informar sobre els aspectes d'organització i funcionament del centre:
 - * Trets d'identitat i projecte educatiu d'escola
 - * Horari i activitats
 - * Material necessari: llibres, xandall,...
 - * Aspectes econòmics
 - * Participació dels pares, mares /tutors en activitats d'aula i centre
 - * Serveis del centre: menjador, activitats extraescolars, sortides,...
 - * etc

- Donar a conèixer els diferents tipus d'ajuts que hi ha per a material didàctic, menjador,... i informació de la documentació necessària per a aquest tema.
- Informació dels diferents serveis interns i externs al centre que poden servir de referència en determinades situacions: Equip psicopedagògic del centre, EAP, PEC, Assistència social,...
- Presentar a l'alumne/a i a la família el tutor/a.

3. Adscripció de l'alumne/a al curs

L'equip directiu junt amb la tutora, i si és necessari l'equip psicopedagògic, en relació a la informació recollida decidiran l'adscripció del nou alumne al nivell més convenient i la incorporació al centre (entrada progressiva, si és necessari). Es tindran presents els següents criteris:

- Informacions escolars en relació als aprenentatges
- Edat cronològica
- Coneixement de la llengua escolar
- Desenvolupament evolutiu

B. ACTUACIONS DEL TUTOR/A

Sempre que sigui possible s'intentarà que:

1. El tutor/a mantindrà una entrevista amb l'alumne nouvingut previ a la seva incorporació a l'aula. En aquesta es presentarà, explicarà el funcionament de l'aula, i aspectes organitzatius d'escola. Així mateix si prèviament no s'ha pogut fer, s'ensenyaran les instal·lacions del centre per tal d'ubicar en l'espai a l'alumne/a.

2. Si és necessari es realitzarà una avaluació inicial de l'alumne per tal de conèixer el nivell d'aquest en les diferents àrees (especialment les instrumentals), així com a nivell d'hàbits d'autonomia i relacions socials.

Aquesta avaluació quedarà recollida en el document 2

Si el cas així ho requereix aquesta avaluació es podrà fer conjuntament amb l'equip psicopedagògic.

3. El tutor/a, en funció d'aquesta avaluació inicial, determinarà els següents passos a fer:

- Selecció i elaboració de material i activitats adaptades a les necessitats de l'alumne.
- Hores de reforç destinades a l'alumne i àrees a reforçar.
- Demanda a l'equip psicopedagògic, segons protocol establert a l'escola, per a destinar a l'alumne hores d'atenció individualitzada i seguiment.
- Entrevista amb les famílies i/o tutors per a informar de les decisions preses.

4. El tutor/a, junt amb l'equip de mestres, elaborarà si és necessari un horari per a l'alumne on consti les hores de treball de reforç, les d'atenció individualitzada, on les fa, amb qui i les estones que romandrà amb el grup-classe.

Si és possible, s'evitaran que les hores de reforç o atenció individualitzada coincideixin amb les àrees de música, educació plàstica, educació física o tutoria, on els alumnes nouvinguts poden sentir-se més integrats i participar millor.

Aquesta informació quedarà recollida en el document 3.

5. El tutor/a **presentarà** a l'alumne al grup-classe. Si és possible s'anticiparà l'entrada d'aquest als nous companys/es. Sempre que es pugui es presentarà a l'alumne/a a l'hora de tutoria.

Es podran fer activitats de dinàmiques de grup, jocs... per tal d'afavorir l'acolliment.

6. El tutor/a podrà designar a un company/s acollidor/s que ajudi a la integració del nou alumne. Aquest el pot ajudar en activitats concretes d'aprenentatges, a realitzar encàrrecs, a acompanyar-lo en les hores de pati, entrades i sortides. Si convé aquesta funció de company acollidor pot ser una responsabilitat rotatòria.

7. El tutor/a s'encarregarà de fer el seguiment de l'alumne i coordinar-se periòdicament amb la resta de mestres que intervenen en l'atenció de l'alumne/a, per tal d'afavorir la integració escolar.

C. ACTUACIONS DEL CICLE I L'EQUIP DOCENT

Que un nen/a nouvingut se senti acollit i integrat no depèn només del tutor/a sinó de l'esforç de tot l'equip del centre que actuen de manera conjunta i coordinada. Perquè això sigui possible caldrà que els mestres, i especialment els qui intervenen directament amb l'alumne/a nou, tinguin present aspectes concrets respecte a actituds com ara:

- * Que l'acolliment sigui càlid, afectuós i tingui continuïtat.
- * Que cada mestre/a quan intervé per primera vegada amb l'alumne sigui presentat pel mestre tutor/a.
- * Que les normes de funcionament s'expliquin i es vagin introduint progressivament.
- * Que s'eviti l'excés d'informacions i de persones per tal de no desbordar a l'alumne/a.

D. ACTUACIONS DE L'EQUIP PSICOPEDAGÒGIC DEL CENTRE

La funció de l'equip psicopedagògic amb alumnes nouvinguts serà l'assessorament als professionals que en diferents moments acolliran a l'alumne/a.

Passos a seguir:

1. Demanda d'assessorament i col·laboració per part de l'equip directiu i/o el tutor/a per a l'acolliment d'un nen nou al centre.
2. Valoració dels diferents criteris d'adscripció de l'alumne/a a un curs.
3. Suport al tutor/a en l'avaluació inicial de coneixements previs i llenguatge de l'alumne/a.
4. Valoració de la necessitat que l'alumne rebi reforç i/o atenció individualitzada.
5. Orientació als tutors sobre la possible necessitat d'elaborar una adequació curricular.
6. Oferir recursos per a les necessitats que vagin sorgint durant el procés d'adaptació.
7. Col·laboració amb els centres i/o professionals externs (EAP, PEC, SEDEC,...)

NOTA: Els documents adjunts només s'utilitzaran en el cas d'alumnes d'altres cultures.

3. ALUMNAT NOUINGUT QUE DESCONEIX EL CATALÀ I EL CASTELLÀ.

Els alumnes que desconeixen la llengua vehicular del centre hauran d'anar-la adquirint progressivament.

Per dur a terme tal aprenentatge hem de tenir clar que a banda de l'aprenentatge d'una llengua nova, paral·lelament hi ha una sèrie d'assignatures que no pot omitir, que ajudaran a l'alumne a sentir-se integrat en el grup classe i a veure que pot seguir ritmes d'aprenentatge.

Per això tindrem present de no treure l'alumne/a de l'aula en assignatures com: *música, plàstica, educació física i esports, informàtica, anglès i matemàtiques* (en cas que el seu nivell de coneixements ho permeti).

En cas de no tenir aula d'acollida i no poder oferir més hores d'atenció individualitzada per l'alumne/a nouingut, hem de tenir present que haurà d'assistir a les sessions de les àrees de *medi natural i medi social*, s'hauran d'adaptar els continguts amb l'objectiu que el que se li transmeti sigui significatiu per l'alumne/a. És a dir, es començaria, per exemple, per l'aprenentatge del vocabulari específic de les unitats que es vagin treballant, tot associant el vocabulari amb diverses imatges. Evidentment a mesura que l'alumne/a vagi adquirint domini de la nova llengua se li podran començar a introduir més continguts sense la necessitat de la continua associació imatge-vocabulari. També podem aprofitar molt aquestes sessions per tal que vagi adquirint la nova llengua a partir de la visualització de les imatges del llibre i de la progressiva immersió lingüística que es va duent a terme dia a dia.

En quant a l'aprenentatge de la ***llengua catalana i castellana***, tindrem molt clar que prioritzarem l'aprenentatge de la primera com a llengua vehicular que és i posteriorment introduïrem l'aprenentatge de la segona.

Com ho durem a terme?

- Convé que rebi el màxim d'hores d'atenció individualitzada (tot coincidint amb les hores de llengua catalana del seu grup) per tal d'anar adquirint la llengua en el seu nivell bàsic (vocabulari, estructures bàsiques...). Podem recórrer a les programacions que hi ha preparades per a l'alumnat nouvingut de llengua estrangera a partir de cicle mitjà. Es considera que alumnes d'educació infantil i cicle inicial fan immersió lingüística, per això no hi ha materials específics per a ells, si hi ha però materials que es poden adaptar si més no per donar unes primeres nocions sobre la llengua catalana, en aquest cas. Aprofitarem molt aquestes estones individuals per a treballar oralment i potenciar al màxim la comunicació.
- Probablement l'alumne/a també assistirà amb el grup a algunes hores de llengua catalana. En aquestes sessions haurem de tenir molt clar què treballarem amb uns i quin tipus de continguts i material donarem a l'alumne/a nouvingut per tal que es senti atès, que té feina i que està treballant igual que els seus companys. En aquests moments, haurem de deixar molt clar a la resta del grup que la persona en qüestió treballarà un material absolutament diferent ja que fa l'aprenentatge de la llengua catalana com a nou idioma i que se l'ha d'ajudar al màxim.
- És molt important tenir present que l'alumne/a nouvingut li costarà realitzar la producció espontània de la nova llengua. Primer voldrà controlar la comprensió i poc a poc anirà produint petites estructures. Posteriorment observarem una producció més espontània, sobretot davant del grup. Només haurem de forçar, una mica, la producció espontània quan fem atenció individualitzada, per tal d'observar els seus avenços a nivell oral.

És clar, que tot plegat comportarà l'elaboració de les adequacions curriculars individuals i les adaptacions metodològiques que facin falta, per tal de donar una formació coherent i adaptada a les necessitats del nou alumne i poder-lo avaluar adequadament, és a dir, ajustar la resposta educativa a les seves necessitats educatives específiques.

Les adaptacions curriculars han d'explicitar les característiques o la situació de l'alumne/a, les prioritats educatives, el pla individualitzat i els criteris pel seguiment i l'avaluació dels aprenentatges d'aquest alumnat.

4. L'AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT NOUINGUT.

L'especificitat del procés d'aprenentatge d'aquest alumnat, sovint incorporat durant el curs escolar, amb situacions singulars fruit de la diversitat d'edats, procedències i processos d'escolarització previs i especialment el de compartir el temps escolar entre l'aula d'acollida (si n'hi ha), les hores d'atenció individualitzada i l'aula ordinària, fa necessària la realització d'orientacions curriculars i avaluatives que tinguin en compte la diversitat de l'alumnat i la corresponsabilitat de tots els agents que intervenen en el seu aprenentatge.

L'avaluació s'ha de dur a terme en referència als objectius i continguts fixats en el currículum i els criteris d'avaluació establerts pel centre en el projecte curricular i la programació de cada cicle, posant èmfasi en l'assoliment de les competències bàsiques. En l'avaluació s'ha de tenir en compte el progressos de l'alumnat, atenent a la seva diversitat de ritme d'aprenentatge.

També serà molt important, sobretot en els primers trimestres, fer una bona valoració de l'adaptació de l'alumne/a a la nova situació, o sigui fer una reflexió acurada on hi consti una bona observació de la seva resposta a la situació que l'envolta. Hem de tenir clar que quan més integrat/da es senti l'alumne/a en qüestió més predisposat estarà a tirar endavant i a sentir-se, realment, un més en el nou entorn immediat que ha hagut de conèixer i adaptar-se.

L'avaluació, com a observació i diagnòstic del progrés dels aprenentatges de l'alumnat, necessita la integració de les aportacions de tot el professorat que imparteix docència a un mateix alumne/a.

Com a la resta de l'alumnat del centre, l'alumnat nouvingut serà avaluat trimestralment. La seva avaluació ha d'ésser contínua, amb observació sistemàtica i visió global del seu progrés d'aprenentatge, integrant les aportacions i les observacions efectuades en cada una de les àrees d'aprenentatge.

En el moment de decidir la promoció de cicle, s'analitzarà acuradament el grau de desenvolupament de l'alumne/a i es valorarà la conveniència que continui un any més en qualsevol del cicles o cursos de l'etapa per tal de garantir l'assoliment o afermament de les competències bàsiques, o bé promocionar-lo.

5. PAUTES D'ORIENTACIÓ PER A LA IMMERSIÓ D'UN ALUMNE/A NOU A L'AULA.

- Ha de rebre molta informació i per diferents vies.
- Verbalitzar molt tot el que es fa i donar suport gestual a les nostres paraules.
- Donar molts models tant en actes com en fulls fets.
- Exposar visualment les petites coses treballades i anar-les repassant en dies posteriors.
- Donar punts de referència.
- Donar-li seguretat, ensenyar-li a saber trobar ajuda.
- Entendre que ha de fer un gran esforç i per tant es cansa més. A part del neguit, desconcert o desorientació que comporta el fet de no entendre res.
- Animar-lo, encoratjar-lo, mimar-lo, tocar-lo (el contacte físic és un mitjà de comunicació molt important, i que sovint sense paraules es diuen moltes coses), fer-li "moixaines".
- Treballar la seva pròpia autoestima.
- Exigir-li que faci bé la feina però amb la nostra ajuda.
- Exigir a la resta de la classe molt silenci perquè així ell/a vegi l'ambient d'ordre i calma que hi ha d'haver a l'aula.
- Mantenir una actitud calmada i serena malgrat les seves actituds, que ell/a no vegi que ens pot superar sinó que ens mantenim fermes malgrat les seves provocacions.
- Recordar-ho tot, fins i tot les coses bàsiques i repetir-les-hi els cops que faci falta. No podem donar res per sabut.
- Fer el màxim de coses com els altres nens i el que no pugui ser adaptar-ho. Al programar, si hem de fer feines diferents mirar que aquell dia els altres nens/es treballin coses semblants però sempre de la mateixa àrea.
- Fer una programació paral·lela a la dels altres nens on hi hagi el màxim de punts en comú i tot el que es pugui, treballar-ho igual (encara que sigui a un nivell inferior o que una part li fem nosaltres o un company).
- Hem de tenir en compte que s'ha de començar per les coses bàsiques i més primàries.

- Començarem a avaluar des de 0.
- Farem una avaluació continuada així veurem els petits avenços i controlarem que no quedin llacunes en algunes àrees (mirar apartat 4).
- Hem de tenir molt de tacte a l'hora de tractar amb els pares. Els hem d'explicar molt bé les coses. Hem d'evitar dir-los només les coses negatives, hem de parlar i si cal buscar coses on l'alumne/a va bé, encara que no n'hi hagin gaires. Ens hem de saber posar al seu lloc, ells també es senten diferents.
- En aquests casos l'important es prioritzar l'acollida, l'adaptació i la integració al grup, no amoïnar-los pels aprenentatges, aquests aniran arribant a mesura que es vagi integrant i adquirint la nostra llengua.